

Araştırma Yöntem ve Teknikleri

Problem Cümlesinin Oluşturulması

Araştırmanın Amaçları ve Öneminin Belirtilmesi

Yrd.Doç.Dr. Özgür GÜLDÜ

Problem Cümlesinin Oluşturulması

Bir araştırma problemi iki şekilde ifade edilebilir:

- Soru cümleleri ile problem ve amaçları ifade etmek.
- Hipotezler kurarak problem ve amaçları ifade etmek.
 - **Soru cümlesi:** Bilimsel bir araştırma, sistemli sorular sorabilme gücüne sahip olabilmelidir. Araştırma sürecinin başlangıcında “iyi soru veya sorular sorabilmeyi başarmak çoğu zaman bu sorulara cevap vermekten daha zordur. Araştırma süreci boyunca da yeni araştırma soru cümleleri oluşturulabilir.

Ör: İşe yeni alınan elemanlar.

- ✓ Şirket, işe alınan yeni elemanların genel performansından memnun mu?

Problem Cümlesinin Oluşturulması

- **Hipotez (Denence)** : Sınanacak yargıdır. Doğru ya da yanlış olabilir. Neticeyi araştırma sonucu belirleyecektir.
- İyi bir hipotez cümlesi, anlaşılması kolay, kısa ve ifade etmek istediğini net anlatabilen, verimli ve savunduğu düşünceyi anlatabilen bir yapıda olmalıdır.

Ör: Kriz döneminde bir firma.

- ✓ İşten eleman çıkarmak, diğer elemanlar üzerinde olumsuz etkiler doğuracaktır.

Problem Cümlesinin Oluşturulması

- **Farksızlık Hipotezleri (Denenceleri) – Boş hipotezler – sıfır hipotezleri:** Değişkenler arasında ilişkisizlik olduğunu savunan hipotezlerdir. Bu hipotezlerin değişkenler arası ilişkisizliği (farksızlık) bir ön kabul olarak kabul etmesidir.
- **Araştırma Hipotezleri (Denenceleri) – Alternatif hipotezler :** Bu hipotezler farksızlık hipotezlerinin alternatifleridir. Değişkenler arası bir ilişki olduğu sezgisine dayanarak kurulurlar.
Ör: Otel müşterilerine yapılan memnuniyet anketi.

Problem Cümlesinin Oluşturulması

- **H₀ (Farksızlık Denencesi):** : Otelin temizliği konusundaki memnuniyet, cinsiyete göre –belirli bir anlamlılık düzeyinde- farklılık göstermemektedir.
- **H₁ (Araştırma Denencesi):** Otelin temizliği konusundaki memnuniyet, cinsiyete göre –belirli bir anlamlılık düzeyinde- farklılık göstermektedir.

Analiz sonucunda bu denencelerden biri doğrulanacaktır.

Boş denence reddedilir, araştırma denencesi kabul edilirse, “kadınların temizlik konusundaki memnuniyetinin erkeklerden düşük olduğu sonucuna ulaşırsa, bu otel yönetimi için önemli bir bilgidir.” Böylece “kadınlara özel alanlarda temizlikle ilgili bazı sorunlar vardır” sonucuna ulaşılabilir.

Araştırmanın Amaçları ve Öneminin Belirtilmesi

- Araştırmanın amaçlarının ortaya konması, araştırma sorusunun somutlaşması demektir.
- Araştırma amaçları iki düzeyde düşünülür.
 - Genel amaç; giriş cümlesi niteliğindedir.

“Türkiye’de okullaştırma durumunun bugünkü düzeyini belirlemek” (Bu amaç ayrıntılı alt amaçlara dönüştürülmedikçe kişileri farklı beklentilere götürebilir).
 - Alt amaçlar

“Okullaştırma oranının cinsiyete, yerleşim merkezlerine, bölgelere, yaşlara, yıllara vs.” göre ayrıntılarını isteyen sorulara göre sıralanabilir”

Araştırmanın Amaçları ve Öneminin Belirtilmesi

- ***Araştırmanın amaçları iki temel özellik içermelidir:***

- Ölçülebilir olmalıdır: Araştırmanın amacı somut ve net ölçülebilir olmalıdır. Ölçütlerin genel, yuvarlak ve somut olmamasına dikkat edilmelidir.

“İyi” değil, “% 35’ten iyi” olmalıdır.

“Bebek ölümünün azaltılması değil”, “bebek ölüm oranının % 0.2’den aşağıya düşürülmesi olmalıdır.

- Ulaşılabilir olmalıdır: Araştırmanın amaçları gerçekçi olmalıdır.

Bu nedenle araştırmanın amaçları araştırmanın olanakları, kısıtları göz önünde bulundurularak yapılmalıdır.

Araştırmanın Amaçları ve Öneminin Belirtilmesi

- ✓ **AMAÇ:** Araştırma sonucunda ulaşılması istenilen (hedeflenen) kazanımları göstermelidir. Amacın ortaya doğru konulması araştırmacıya daha sonraki süreçte kolaylık sağlayacağı gibi, araştırmayı daha sonra inceleyenler içinde, bu süreç içerisinde yol gösterici olacaktır.
- ✓ **ÖNEMİ:** Araştırmanın önemi ile doğrudan ilintilidir. Araştırmanın amacının ölçülebilir ve ulaşılabilir olarak belirlenmesi sonrasında araştırmanın önemine ilişkin ifadeler yine bu ulaşılabilirlik ve ölçülebilirlik düzeyinde değerlendirilir.